

Stosunek społeczeństwa polskiego do energetyki jądrowej

**Stanisław Latek,
rzecznik Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki**

**Druga Szkoła Energetyki Jądrowej
Warszawa, 3 – 5 listopada 2009**

Uchwała Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2009

KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTRÓW

RM 111-12-09

UCHWAŁA Nr 4 /2009
RADY MINISTRÓW
z dnia 13 stycznia 2009 r.

w sprawie działań podejmowanych w zakresie rozwoju energetyki jądrowej

W celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz uwzględniając zrównoważony rozwój gospodarczy, Rada Ministrów postanawia, co następuje:

§ 1. Rada Ministrów uznaje za niezbędne przygotowanie i wdrożenie Programu polskiej energetyki jądrowej.

§ 2. 1. Pełnomocnik Rządu do Spraw Polskiej Energetyki Jądrowej, powołany zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowuje i przedstawi Radzie Ministrów projekt Programu, o którym mowa w § 1, a także program zmian instytucjonalno-legislacyjnych niezbędnych do wdrożenia tego Programu.

2. Projekt Programu, o którym mowa w § 1, powinien w szczególności określić liczbę, wielkość i możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych.

§ 3. Zobowiązuje się Ministra Skarbu Państwa do zapewnienia współpracy PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. przy przygotowaniu Programu, o którym mowa w § 1, jak również jej wiodącej roli przy realizacji Programu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk
Donald Tusk

11 sierpnia br. Rada Ministrów przyjęła *Ramowy harmonogram działań na rzecz energetyki jądrowej*

Dokument przewiduje, że budowa pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce rozpocznie się w 2016 r.

Resort gospodarki przedstawił Radzie Ministrów informację na temat planowanych działań mających na celu wprowadzenie w Polsce energetyki jądrowej. Zostały one podzielone na cztery etapy, w których wskazano zaplanowane działania, czas ich realizacji, cele oraz oczekiwane efekty. **W I etapie - do 31 grudnia 2010 r.** - rząd powinien przyjąć *Program polskiej energetyki jądrowej*. Będzie on stanowić kompleksową podstawę wdrożenia energetyki jądrowej w Polsce. W Programie określone zostaną m.in.:

- 4.szczegółowy zakres działań i terminy ich realizacji,
- 5.liczba, wielkość i możliwe lokalizacje elektrowni jądrowych,
- 6.koszty wdrożenia energetyki jądrowej w Polsce i budowy towarzyszącej jej infrastruktury,
- 7.skutki gospodarcze i społeczne budowy elektrowni jądrowych.

MG przewiduje, że projekt Programu zostanie przygotowany do **30 czerwca 2010 r.** Dokument zostanie następnie skierowany do konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych, tak aby pod koniec 2010 r. mógł być przyjęty przez Radę Ministrów. **Działaniom tym towarzyszyć będzie ogólnopolska kampania informacyjna i edukacyjna.**

Kampania informacyjna i edukacyjna (działanie ma charakter ciągły i będzie realizowane zarówno w etapie I, od maja 2009 r., jak również w etapach II, III i IV do czasu uruchomienia elektrowni jądrowej oraz później w okresie jej eksploatacji)

Wzrastająca rola partycypacji społecznej w podejmowaniu decyzji

- **W przeszłości:** zapewnienie adekwatnej informacji – wystarczający warunek akceptacji społecznej;
- **Obecnie:** niezbędna bezpośrednia partycypacja społeczna w całym procesie podejmowania decyzji;
- **Udział społeczeństwa jest pożądanym m.in. dlatego, że:**
 - jest on dodatkową wartością wzbogacającą proces podejmowania decyzji;
 - zwiększa demokratyczną legitymizację podjętej decyzji;
- **Opinia społeczeństwa ma wpływ na działania polityków;**
- **Postawy społeczne stają się czynnikami równie ważnymi jak postęp technologiczny i konkurencyjność ekonomiczna**

Akceptacja społeczna warunkiem rozwoju energetyki jądrowej w Polsce

Jak wykazują wyniki badań polskie społeczeństwo nie dysponuje prawdziwym obrazem energetyki jądrowej. Jest to konsekwencja braku elementarnej wiedzy z tego zakresu. Badania wykazały, że tylko 3% Polaków wie ile reaktorów pracuje w odległości 300 km od granic Polski, a zaledwie 30% deklaruje znajomość zasad pracy elektrowni jądrowej.

Właśnie dlatego program informacji i edukacji społecznej powinien być opracowany i realizowany już w pierwszym etapie wdrażania strategii rozwoju energetyki jądrowej w Polsce.

Rządy krajów, gdzie energetyka jądrowa jest intensywnie rozwijana, przeznaczają na edukację i informację społeczną z zakresu energetyki jądrowej ogromne środki (rzędu 1% kosztów inwestycji).

Polska powinna brać przykład z doświadczonych w tej dziedzinie krajów, gdzie dość powszechnie buduje się specjalne centra informacyjne, w których wyjaśnia się wszystkie aspekty związane z pracą elektrowni jądrowej.

Badania postaw społecznych prowadzone na zlecenie PAA

Państwowa Agencja Atomistyki od blisko 20 lat zleca wyspecjalizowanym instytucjom przeprowadzenie ogólnopolskiego sondażu na temat postaw społeczeństwa polskiego wobec wykorzystania energii jądrowej, a w szczególności wobec energetyki jądrowej.

W latach 1994–2000 badania takie prowadził DEMOSKOP, natomiast od 2003 sondaże na zlecenie PAA wykonuje Instytut Badania Opinii i Rynku PENTOR SA.

Od roku 1994 badania przeprowadzane są systematycznie co 2 lata, a w zestawie pytań, na które odpowiadają badani, są takie, których treść od lat pozostaje praktycznie niezmienną. Pozwala to na porównanie wyników na przestrzeni wielu lat.

Postawy społeczeństwa polskiego wobec energetyki jądrowej

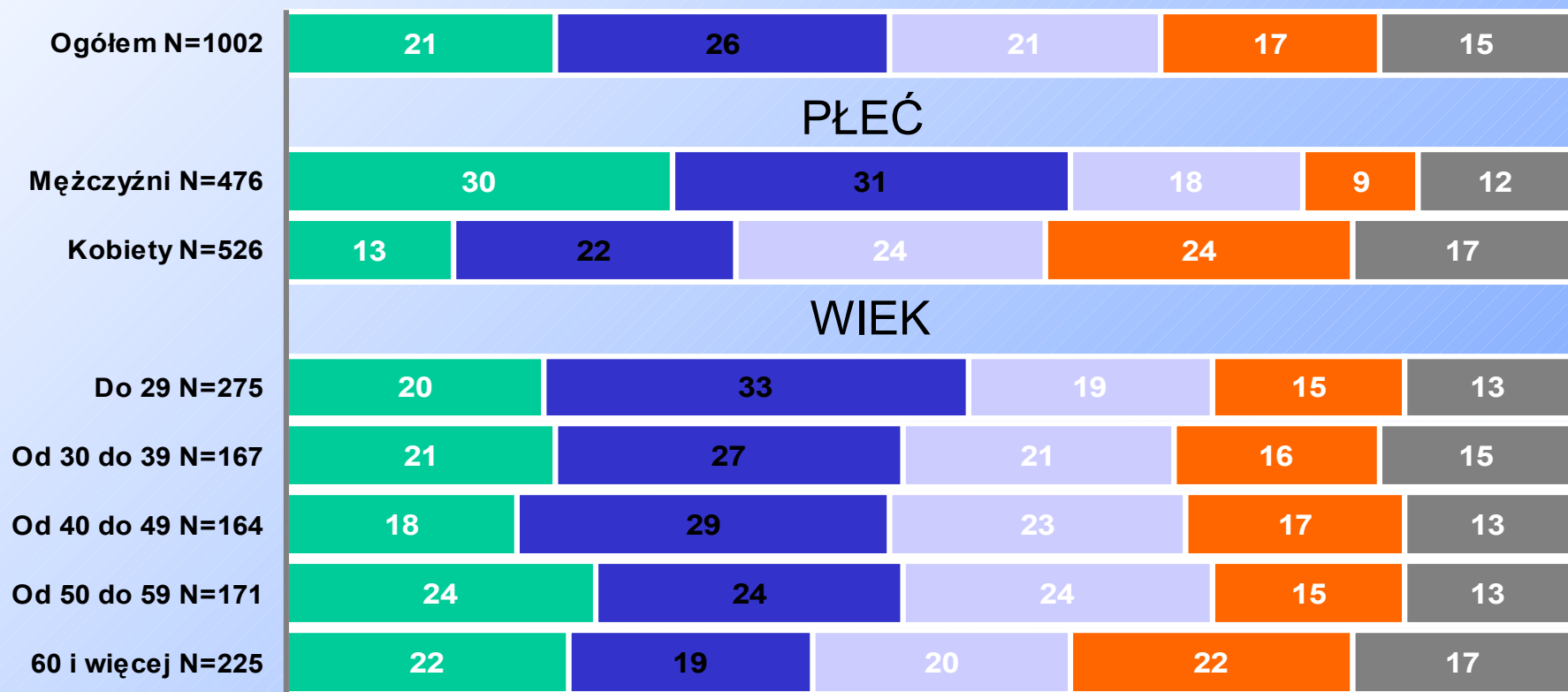
Raport z badania dla Państwowej
Agencji Atomistyki

5 grudzień 2008

Poparcie dla budowy elektrowni jądrowej w Polsce (grudzień 2008)

Odpowiedź na pytanie: Czy Pana(i) zdaniem Polska powinna w najbliższym czasie zbudować elektrownię jądrową?

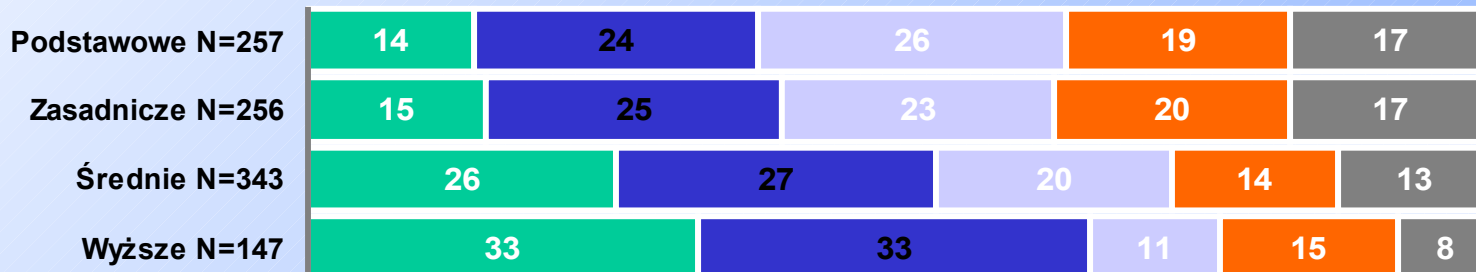
■ [4] Zdecydowanie tak
 ■ [3] Raczej tak
 ■ [2] Raczej nie
 ■ [1] Zdecydowanie nie
 ■ Nie wiem/trudno powiedzieć

Poparcie dla budowy elektrowni jądrowej w Polsce

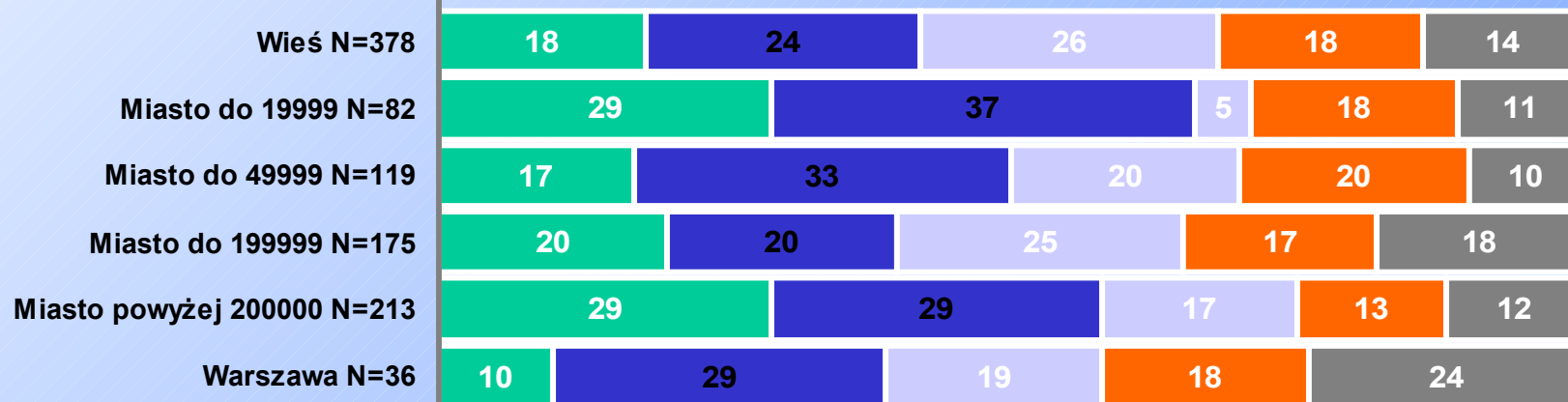
[2/2]

Czy Pana(i) zdaniem Polska powinna w najbliższym czasie zbudować elektrownię jądrową?

WYKSZTAŁCENIE

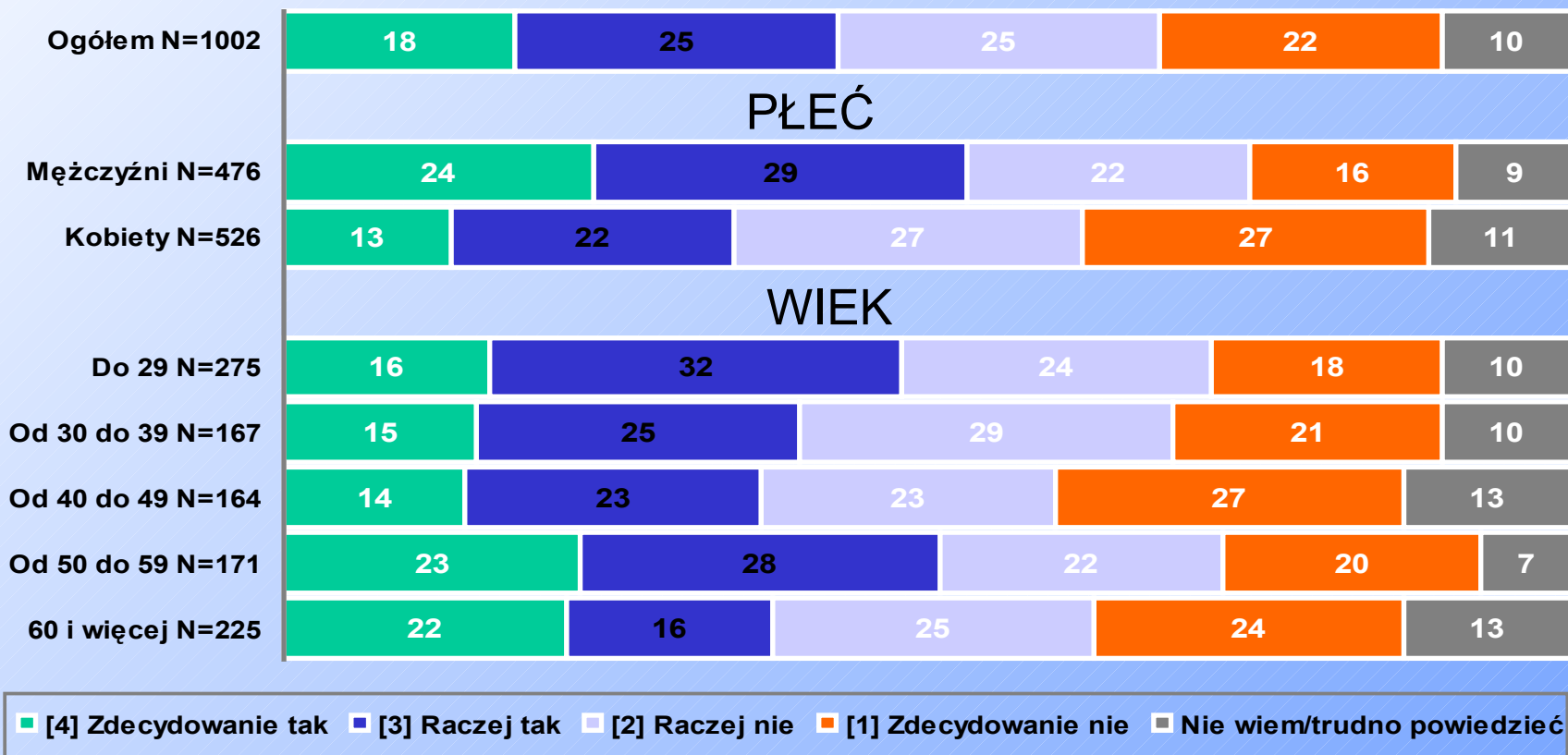
MIEJSCE ZAMIESZKANIA

■ [4] Zdecydowanie tak
 ■ [3] Raczej tak
 ■ [2] Raczej nie
 ■ [1] Zdecydowanie nie
 ■ Nie wiem/trudno powiedzieć

Poparcie budowy elektrowni jądrowej w pobliżu miejsca zamieszkania respondenta

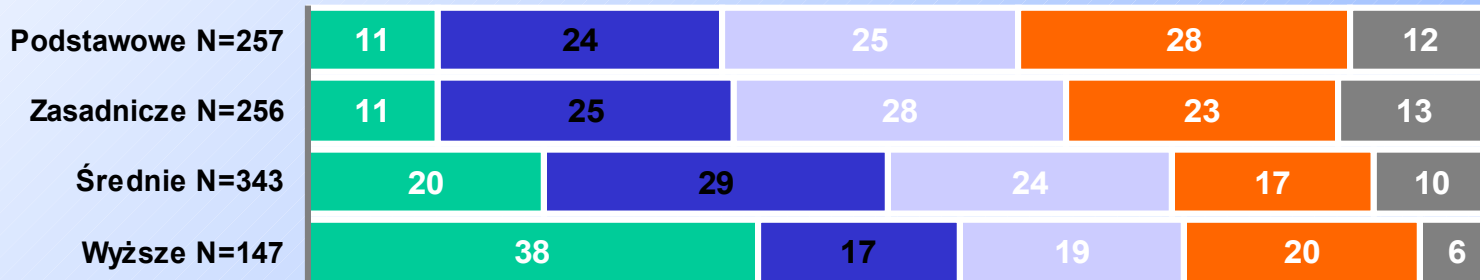
[1/2]
Gdyby w pobliżu miejscowości, w której Pan(i) mieszka, zaplanowano budowę elektrowni jądrowej i zapewniono mieszkańcom tańszą elektryczność, nowe miejsca pracy i rozwój regionu, to czy popart(a)by Pan(i) taką inwestycję, czy nie?

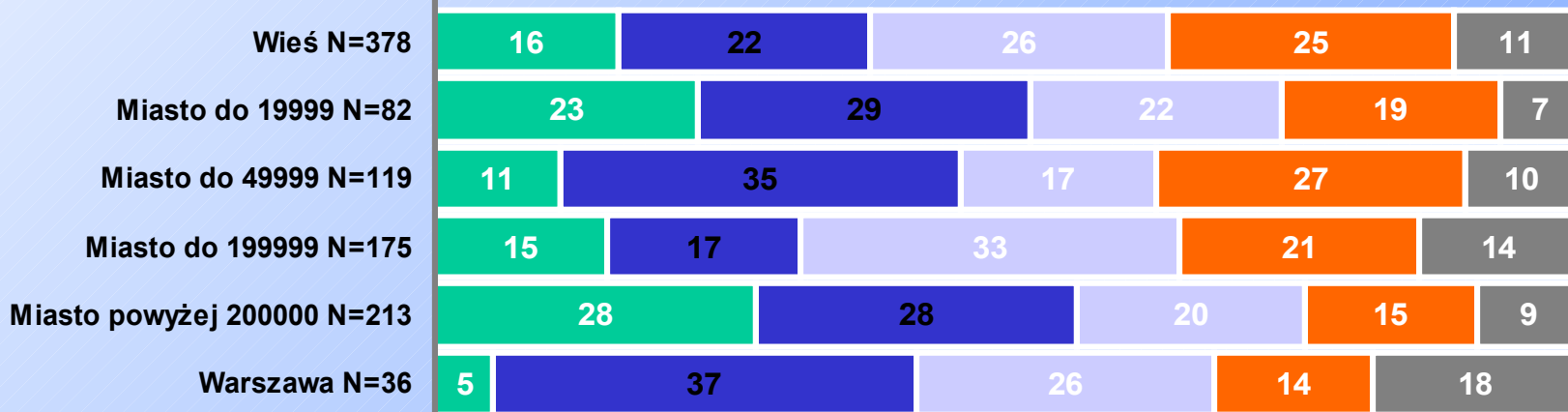
Poparcie budowy elektrowni jądrowej w pobliżu miejsca zamieszkania respondenta

[2/2]

WYKSZTAŁCENIE

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

■ [4] Zdecydowanie tak
 ■ [3] Raczej tak
 ■ [2] Raczej nie
 ■ [1] Zdecydowanie nie
 ■ Nie wiem/trudno powiedzieć

Podsumowanie wyników sondażu

Pomysł budowy elektrowni jądrowej w Polsce wyraźnie częściej popierają mężczyźni niż kobiety (61% vs 35%).

Stosunkowo najmniej przychylnie idei budowy elektrowni jądrowej są osoby z najstarszej kategorii wiekowej (powyżej 60 lat).

Poparcie dla budowy elektrowni jądrowej rośnie wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia. W grupie osób z wykształceniem podstawowym pomysł popiera jedynie 38% pytanym, wśród osób z wykształceniem wyższym pomysł popiera dwóch na trzech pytanym Polaków.

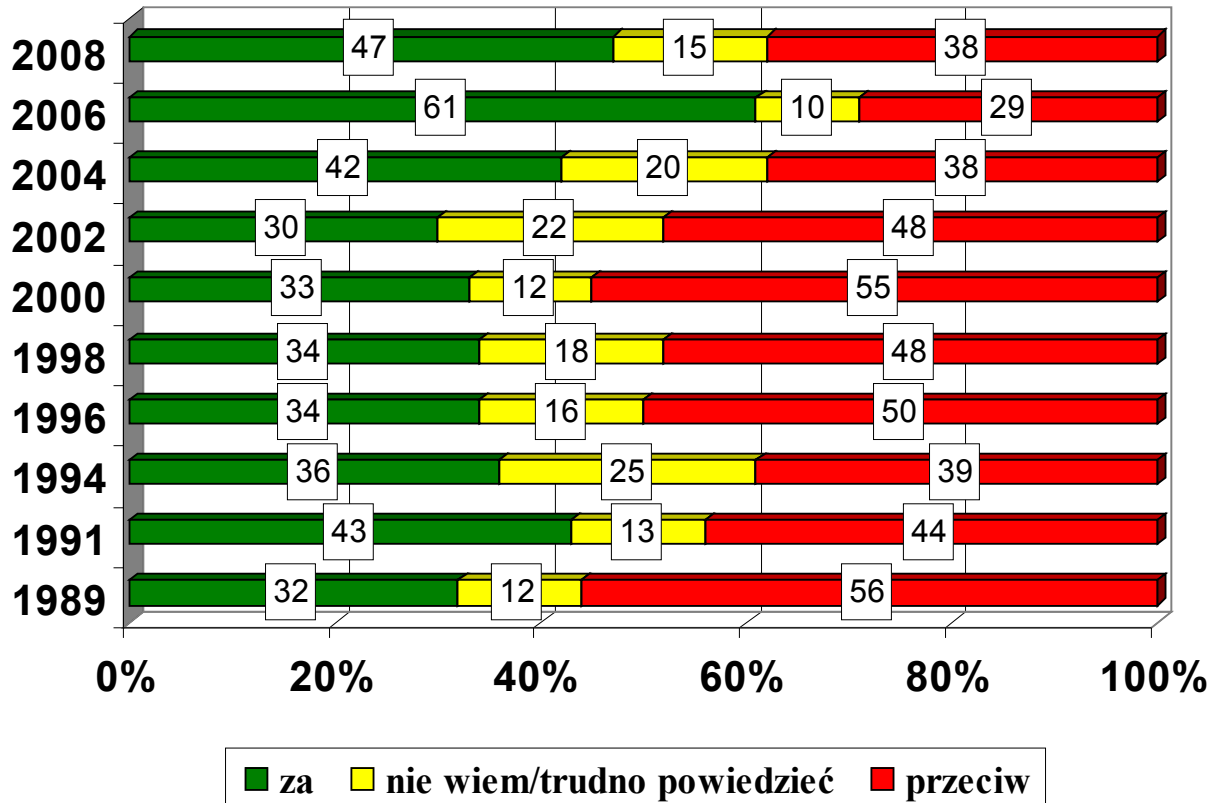
Analogiczną sytuację obserwujemy dla kryterium wielkości dochodu w rodzinie – im jest on wyższy, tym większy jest poziom akceptacji dla budowy elektrowni jądrowej w Polsce (w grupie o najwyższych dochodach, powyżej 4000 zł, poparcie sięga 60%, podczas gdy w grupie o dochodach do 1000 zł wynosi jedynie około 33%).

Również osoby z niższych klas społecznych wykazują niższy poziom akceptacji dla pomysłu budowy elektrowni jądrowej.

W grupie menedżerów poparcie sięga 70% (najwyższy stopień akceptacji wśród wszystkich grup zawodowych), podczas gdy w grupie gospodyń domowych jedynie co czwarta respondentka akceptuje ideę budowy elektrowni jądrowej w Polsce (najniższy stopień akceptacji). Stosunkowo wysoki poziom akceptacji cechuje również studentów (57%). Poparcie wśród pozostałych grup zawodowych waha się w przedziale 42-49%.

Relatywnie największe poparcie dla budowy elektrowni wykazują Polacy w miejscowościach do 20 tys. mieszkańców (66%).

Stopień akceptacji społeczeństwa polskiego dla wykorzystania energii jądrowej do zaspokajania potrzeb energetycznych kraju w latach 1989-2008

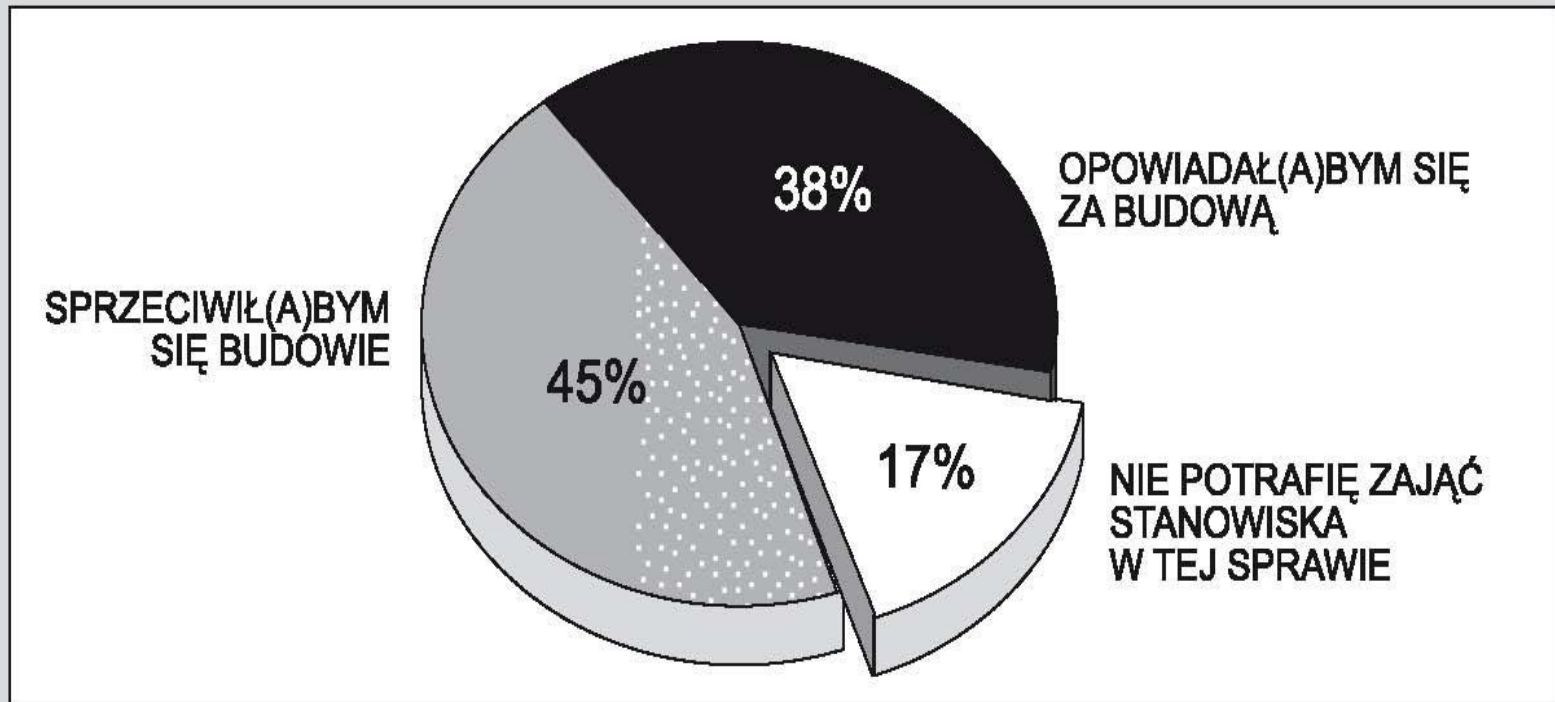

Uwaga: W roku 2006 zadano respondentom pytanie następujące: „Czy zaakceptował(a)by Pan(i) budowę w Polsce nowoczesnej i bezpiecznej elektrowni jądrowej, aby zmniejszyć nasze uzależnienie od dostaw ropy i gazu oraz ograniczyć emisję dwutlenku węgla do atmosfery, zapobiegając w ten sposób zmianom klimatycznym na świecie?”

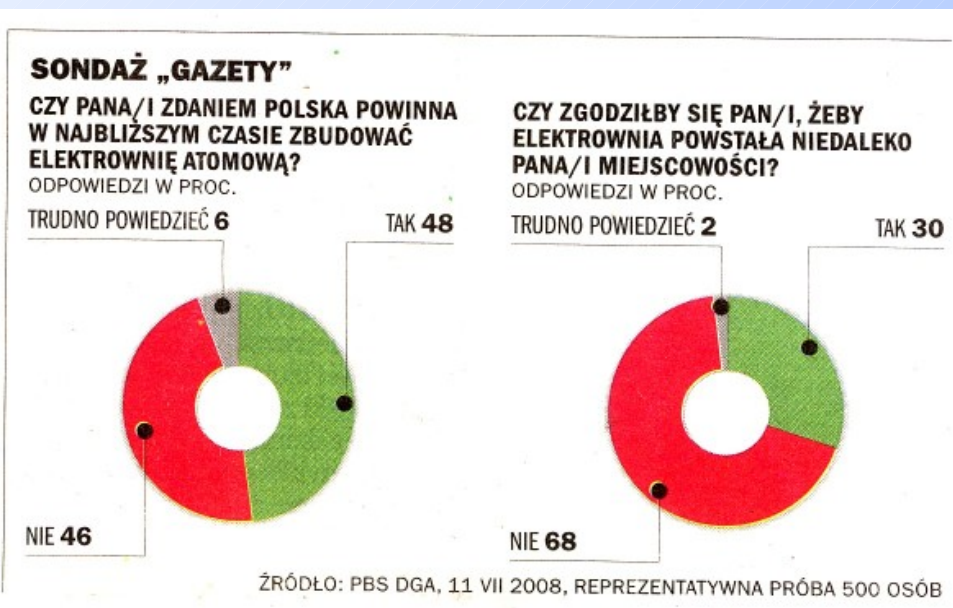
Wyniki badań CBOS-u przeprowadzonych na początku lipca 2008 r.

CBOS

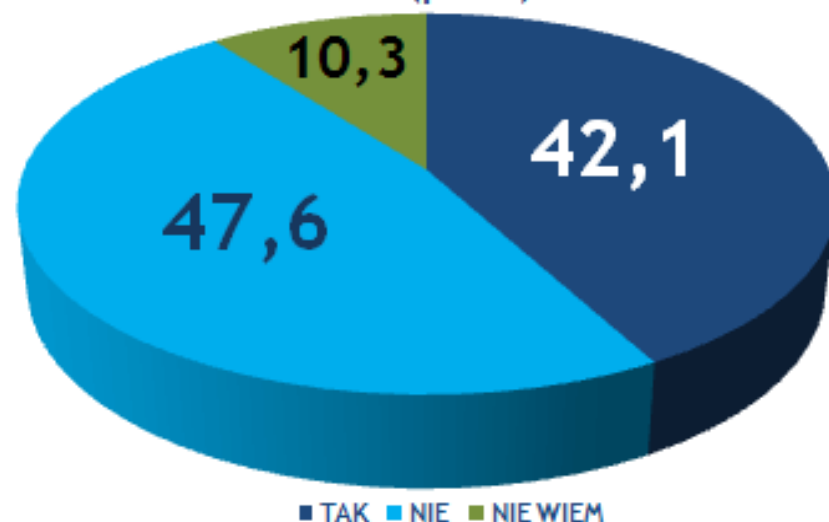
BUDOWA ELEKTROWNI JĄDROWYCH MA SWOICH ZWOLENNIKÓW I PRZECIWNIKÓW. GDYBY POPROSZONO PANA(IA) O ZAJĘCIE JEDNOZNA CZNEGO STANOWISKA W SPRAWIE BUDOWY TAKICH ELEKTROWNI W NASZYM KRAJU, TO CZY BYŁ(A)BY PAN(I) ZA CZY TEŻ PRZECI W?

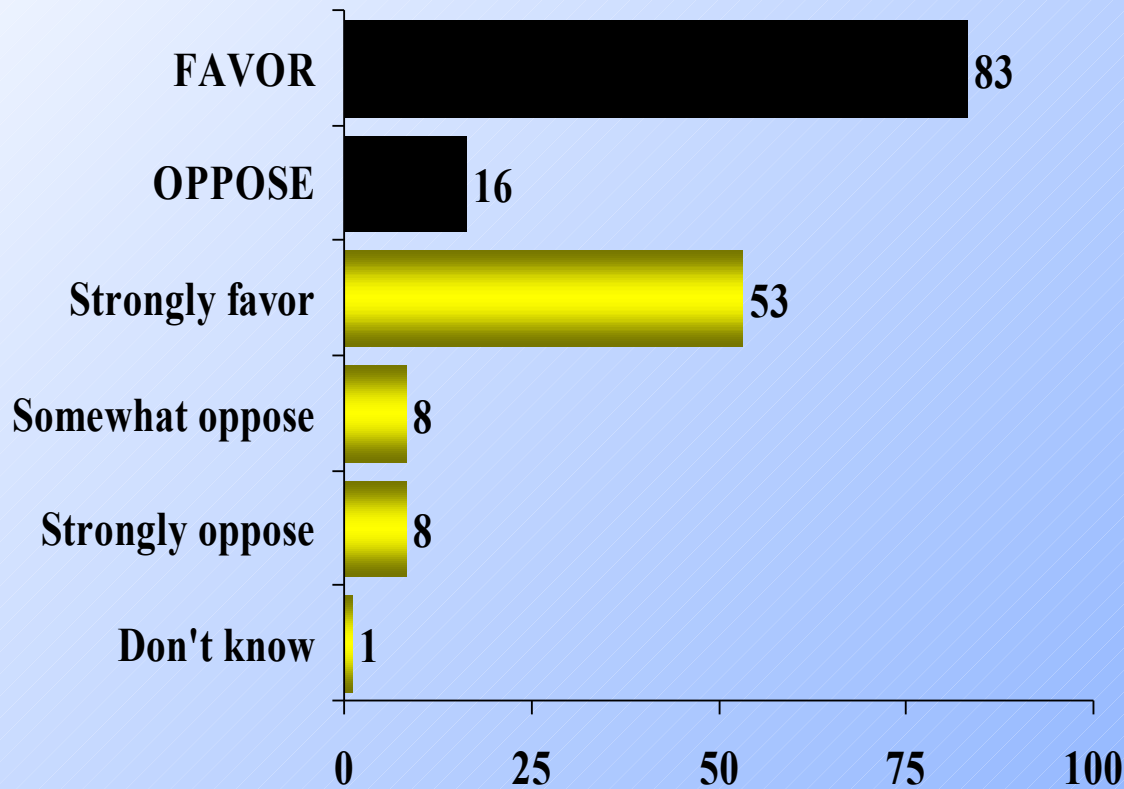
Wyniki sondażu przeprowadzonego przez „Gazetę Wyborczą” (11 lipca) oraz przez firmę SMG/KRC na zlecenie Money.pl (22 – 24 sierpnia 2008)

Czy w Polsce powinna powstać elektrownia atomowa? (proc.)

Pierwsze amerykańskie badania opinii osób mieszkających w sąsiedztwie EJ

- Residents within 10-mile radius of plants
- 18 adults at each of the 64 sites
- 1,152 total
- Electric company employees excluded

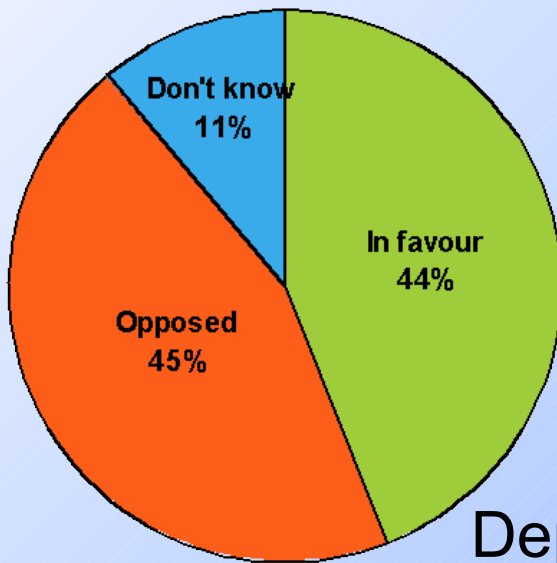
Czy jesteś za budową elektrowni atomowej 100 km od miejsca zamieszkania? (proc.)

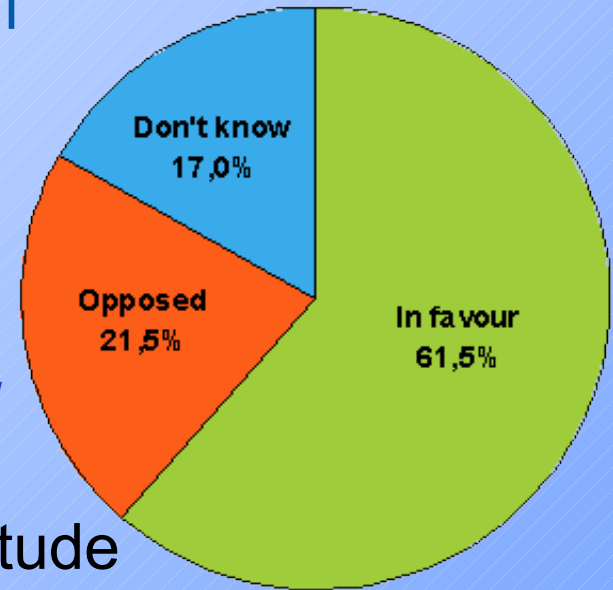
źródło: SMG/KRC

Uwaga: powyższe pytanie zadano wyłącznie zwolennikom rozwijania energetyki jądrowej w Polsce.

Zależność akceptacji jądrowej opcji energetyki od dostępności trwałych i bezpiecznych metod postępowania z odpadami promieniotwórczymi

Safe solution for RW

Dependence of the attitude
towards nuclear energy
on the availability of permanent
and safe solution
for managing radioactive waste

Zmiana postaw społecznych wobec energetyki jądrowej mieszkańców krajów, (członków UE) w okresie 2005 – 2008. W tabeli podano (w procentach) wielkość akceptacji społecznej dla energetyki w 25 krajach Unii.

	EB63 Winter 2005	EB69 Winter 2008	Difference 2008 - 2005
EU27	37%	44%	+7
IT	30%	43%	+13
PL	26%	39%	+13
IE	13%	24%	+11
EL	9%	18%	+9
DE	38%	46%	+8
ES	16%	24%	+8
DK	29%	36%	+7
SI	44%	51%	+7
AT	8%	14%	+6
UK	44%	50%	+6
LT	60%	64%	+4
SK	56%	60%	+4
CZ	61%	64%	+3
LU	31%	34%	+3
NL	52%	55%	+3
FI	58%	61%	+3
PT	21%	23%	+2
EE	40%	41%	+1
BE	50%	50%	0
FR	52%	52%	0
HU	65%	63%	-2
MT	17%	15%	-2
SE	64%	62%	-2
CY	10%	7%	-3
LV	39%	35%	-4

Country with operational NPP('s)

Unia Europejska a bezpieczeństwo jądrowe:

European Nuclear Safety Regulator Group (ENSREG)

ENSREG is the **E**uropean **N**uclear **S**afety **R**egulators **G**roup.

It is an independent authoritative expert body composed of senior officials from national regulatory or nuclear safety authorities from all 27 member states in the EU. ENSREG was established as the High Level Group on Nuclear Safety and Waste Management.

ENSREG's aims

ENSREG's aims are to maintain and further improve the:

- Safety of nuclear installations in the EU
- Safety of the management of spent fuel and radioactive waste in the EU
- Financing of the decommissioning of nuclear installations in the EU

The fundamental principle of ENSREG's work is that there should be continuous improvement in nuclear safety. Striving for continuous improvement is a vital safeguard against complacency in this important area. ENSREG also aims to develop a common understanding among European nuclear safety regulators concerning the safety of nuclear installations and spent fuel and radioactive waste management.

Andrej Stritar,

Director of the SNSA, reported to the European Parliament
about the work of ENSREG

Przewodniczący ENSREG składa informację na forum Parlamentu Europejskiego

Director of Slovenian Nuclear Safety Administration Dr. Andrej Stritar was invited by the Chairmen of the ITRE committee (industry, research and energy) of the European Parliament to present the first report of European Nuclear Safety Regulators Group (ENSREG). The presentation was on 12 October 2009. In his presentation dr. Stritar spent the first 20 minutes explaining nuclear safety situation in European Union and activities of ENSREG to more than 50 Members of the Parliament. The report was well received. Ten Members of the Parliament asked for additional explanations, ranging from basics of radioactive waste management to nuclear non-proliferation. Special interest was triggered by the statement of dr. Stritar, that even more important from the good design of nuclear power plants is good management and safety culture in organisations operating those facilities.

Unia Europejska podkreśla znaczenie informacji społecznej i uczestnictwa społeczeństwa w debatach publicznych

Public involvement in nuclear safety issues

All institutions that are involved in regulating nuclear safety, at international, EU and national levels, are also committed to transparency. This means making different kinds of information available to the public: from general information on how a country manages the safety of its nuclear activities, to specific information, for example on plans for a proposed new power plant. By giving high priority to transparency, public involvement in nuclear issues is encouraged through consultations and information campaigns. This in turn raises awareness of the work of regulators and supports public confidence in the safety of nuclear installations. ENSREG is active in this area; **one of ENSREG's three working groups is dedicated to improving the arrangements for transparency on matters of nuclear safety in the Member States.**

Transparency on nuclear safety issues is divided into two areas of activity: public information and public participation.

DLaczego takie, a nie inne wyniki badań postaw społecznych?

Okazuje się, że postawy ludzi silnie zależą od sposobu sformułowania pytania. Jeżeli w pytaniu wspomni się o korzystnym wpływie energetyki jądrowej na zmiany klimatyczne lub bezpieczeństwie dostaw energii, wtedy więcej ludzi opowiada się za energetyką jądrową. Być może tak właśnie było w przypadku badań PENTORA w roku 2006.

Warto zwrócić uwagę na dyskusje w polskich mediach o możliwości ograniczenia dostaw gazu z Rosji do Polski. Fakt ten mógł również skłonić część respondentów do opowiedzenia się za opcją jądrową.

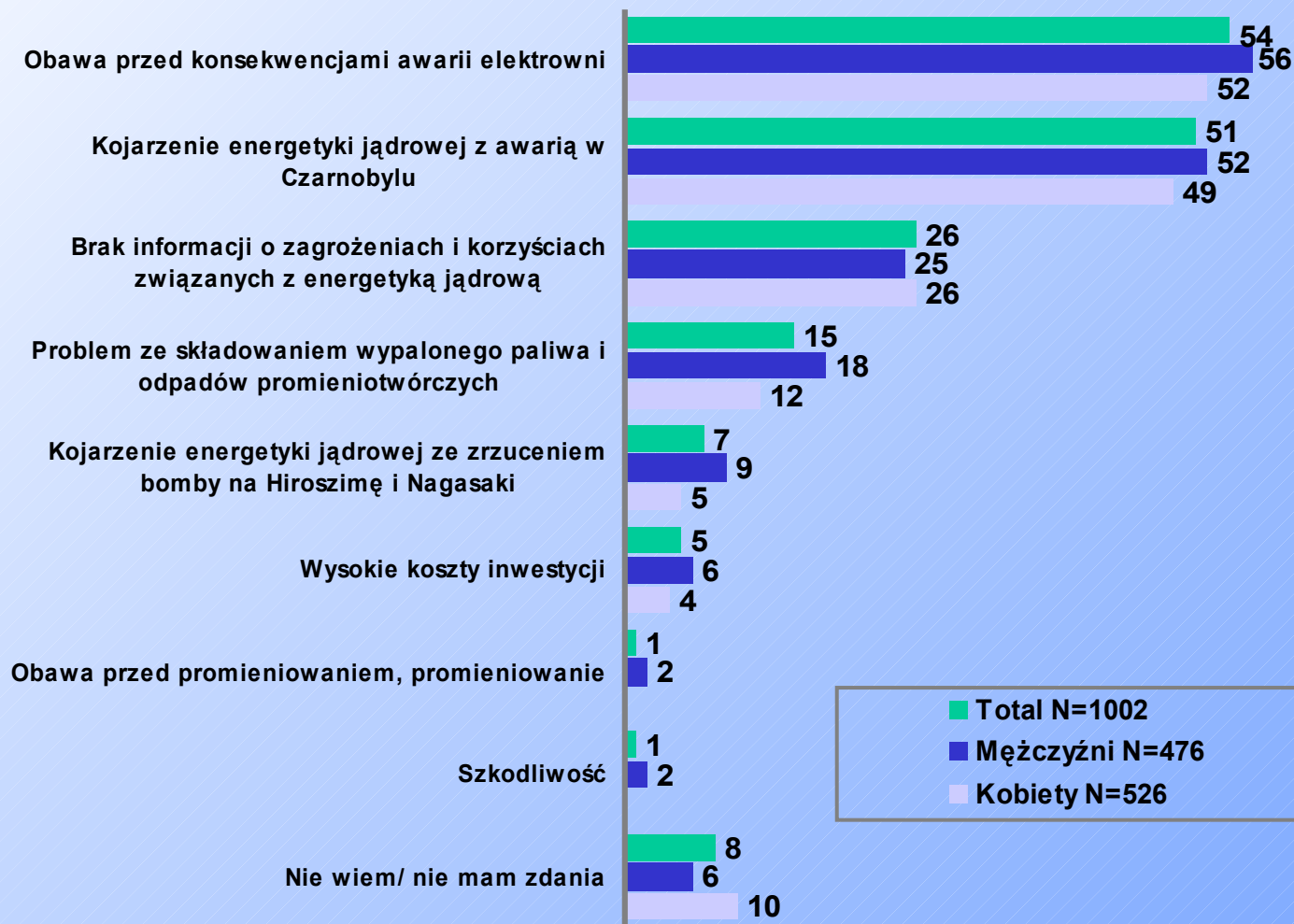
Wyniki zależą także od możliwych odpowiedzi, jakie mają do dyspozycji respondenci. W badaniach PENTORA stosowano odpowiedzi: „zdecydowanie tak”, „raczej tak” oraz „zdecydowanie nie”, „raczej nie”.

W innych badaniach nie ma takich możliwości odpowiedzi.

Wydaje się, że znaczenie może mieć również kontekst pytania o energię jądrową; także dobór próby reprezentatywnej wpływa na ostateczne wyniki sondażu.

Powody sprzeciwu wobec budowy elektrowni jądrowych w Polsce (1)

Jakie są, Pana(i) zdaniem powody sprzeciwu części społeczeństwa wobec budowy elektrowni jądrowych w Polsce?

Powody sprzeciwu wobec budowy elektrowni jądrowych w Polsce (2)

Obawa przed awarią elektrowni to najczęstszy powód (82% wskazań), dla którego polskie społeczeństwo sprzeciwiało się budowaniu elektrowni jądrowych w 2004 roku. (Obecnie awarii obawia się 54 % Polaków). Ponad 1/3 ogółu Polaków (35%) jako powód sprzeciwu wobec budowy elektrowni jądrowych podaje problemy z unieszkodliwianiem i przechowywaniem odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa.- obecnie odpowiedni wskaźnik wynosi 15 %.

5 lat temu, podobnie jak dzisiaj dla co czwartego respondenta znaczenie ma również brak informacji na temat zagrożenia związanego z budową elektrowni jądrowych oraz korzyści z niej wypływających. Istotnym powodem sprzeciwu społeczeństwa polskiego wobec budowy elektrowni jądrowych w Polsce jest również wciąż żywa pamięć wydarzeń z roku 1945 wiążących się ze zrzuconiem bomby atomowej na Hiroszimę i kojarzenie z nimi energetyki jądrowej.

Energetyka jądrowa – dlaczego polskie społeczeństwo się jej boi?

Do przyczyn lęku społeczeństwa przed energetyką jądrową należą:

- przesadna obawa przed promieniowaniem jonizującym,
- fałszywie pojmowany związek między bronią jądrową i cywilną energetyką jądrową,
- niezgodny z prawdą obraz awarii jądrowego reaktora energetycznego,
- nadmierny lęk przed odpadami promieniotwórczymi,
- przekonanie, że świat odchodzi od energetyki jądrowej,
- wizje odnawialnych źródeł energii jako panaceum na rosnące zapotrzebowanie energetyczne,
- brak znajomości psychologicznych aspektów percepcji ryzyka.

Czynniki psychologiczne, które podświadomie wpływają na to, czego się boimy i jak bardzo się boimy.

Percepcja ryzyka zależy od tego, czy mamy nad nim jakąś kontrolę. Jeżeli nie mamy wpływu na proces, przedsięwzięcie, które wiąże się z ryzykiem, wtedy postrzegamy to ryzyko jako większe, niż w przypadku choćby pośredniego uczestniczenia w decyzjach dotyczących danego przedsięwzięcia – poprzez debaty publiczne, głosowanie, referendum. Podobnie: odbieramy ryzyko jako mniejsze, jeśli wiąże się ono z naszym osobistym wyborem, jeśli nie jest nam narzucone. Jeżeli ryzyko wiąże się z procesami naturalnymi boimy się mniej, niż gdy jest ono spowodowane działalnością człowieka. Boimy się bardziej zjawisk lub wypadków, w których w jednym miejscu i w tym samym czasie ginie wielu ludzi, niż takich wydarzeń, które powodują tę samą liczbę ofiar, ale zachodzą niejako „rozciągnięte” w czasie i przestrzeni. Ryzyko wydaje się większe, jeśli odnosimy je do siebie, mniejsze, jeśli dotyczy innych. Nasze lęki są większe, gdy ryzyko dotyczy dzieci, a mniejsze, gdy odnosi się do dorosłych. Bardziej jesteśmy zmartwieni ryzykiem, na jakie narażeni są biedni, wykluczeni, niepełnosprawni, niż w przypadku podobnego ryzyka odnoszącego się do bogatych, wpływowych, posiadających władzę.

Wąż, czy patyk? Przykład postrzegania i reakcji ludzi na zagrożenie

Ludzie reagują na zagrożenia kierując się zarówno rozumem i rozsądkiem, jak również emocjami i instynktem. Nasze lęki często nie mają związku z faktami. Zdarza się, że boimy się bardziej względnie małego ryzyka, a nie boimy się zagrożeń, których ryzyko zaistnienia jest znaczne.

Potrzeba rozszerzania zakresu tematycznego komunikowania o energetyce jądrowej

Działania w sferze komunikacji społecznej należy prowadzić możliwie szeroko, a powinny one dotyczyć:

- wyjaśnienia społeczeństwu, dlaczego energetyka jądrowa jest i będzie cennym, a być może niezbędnym źródłem energii dla świata;
- dlaczego energetyka jądrowa powinna być rozwijana w Polsce;
- zalet energetyki jądrowej z punktu widzenia ekologicznego, ekonomicznego, technicznego;
- promieniowania, jego dobrodziejstw i jego wpływu na zdrowie ludzkie;
- zagrożeń, jakie może potencjalnie powodować rozwój energetyki jądrowej w Polsce;
- bezpieczeństwa reaktorów;
- zagospodarowania odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa;
- postaw społeczeństw europejskich wobec energetyki jądrowej;
- systemu dozoru jądrowego, zdolnego do licencjonowani i kontroli obiektów jądrowych - od ich lokalizacji do likwidacji.

Metody i środki do stosowania w procesie oswajania z energetyką jądrową

- publikacje: broszury, ulotki, biuletyny, kalendarze, wydawnictwa dla dzieci;
- współpraca z reprezentantami mediów (konferencje prasowe, wykłady, wyjazdy studyjne do EJ);
- ogłoszenia prasowe, video-clipy, filmy, dyskusje „okrągłego stołu”;
- współpraca z towarzystwami i stowarzyszeniami branżowymi;
- promocja na billboardach, infoscreenach itp;
- ośrodki informacyjne, wystawy;
- szerokie wykorzystywanie stron internetowych;
- debaty publiczne;
- edukacja – na różnych poziomach.

Grupy społeczne, do których skierowane być powinny działania promocyjne

- politycy i decydenci;
- środowiska opiniotwórcze;
- media;
- politycy i działacze samorządowi;
- środowiska medyczne i naukowe;
- młodzież;
- kobiety;
- konsumenci energii elektrycznej;
- środowiska ekologiczne;
- społeczeństwo polskie jako całość.

Kto powinien prowadzić akcję informacyjno-edukacyjną?

- agendy rządowe, w tym Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- przedsiębiorstwa (takie jak PGE),
- stowarzyszenia (takie jak SEP, PTN, SEREN i inne),
- instytuty badawcze (IEA, IFJ, inne),
- wyższe uczelnie,
- wyspecjalizowane agencje PR,
- media, zwłaszcza elektroniczne

A co z Państwową Agencją Atomistyki?

Dlaczego kampania informacyjna i edukacyjna bez PAA?

Z opisu tego działania zawartego w Ramowym harmonogramie wynika, że kampania będzie miała charakter propagandowy i promocyjny. Ponadto działania takie jak inicjowanie i wprowadzanie zmian do programów nauczania nie mieszczą się w uprawnieniach Prezesa PAA wynikających z Prawa atomowego. Uwzględniając ponadto doświadczenia i zalecenia międzynarodowe, z których wynika konieczność oddzielenia zadań regulacyjnych od promocyjnych Kierownictwo PAA uważa, że aktywność PAA w zakresie informacji powinna być wydzielona z powyższego działania. Prowadzone przez PAA prace informacyjne dotyczyć będą głównie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, stanu obiektów jądrowych w kraju i zagranicą, zaawansowania procesu licencjonowania polskiej elektrowni jądrowej, znaczenia funkcji, niezależności i kompetencji dozoru jądrowego dla bezpieczeństwa kraju itp., informowania o toczących się postępowaniach administracyjnych, a także o podjętych decyzjach dozorowych, w tym o wydanych zezwoleniach.

Jak przezwyciężyć syndrom NIMBY (not in my backyard)

- nie ma jednej uniwersalnej recepty;
- należy włączyć społeczność lokalną w proces przygotowywania i podejmowania decyzji dotyczącej planowanej inwestycji;
- należy zapewnić pełną dostępność źródeł informacji, które umożliwiają uczestnikom debaty zapoznanie się ze sprawą;
- dobre i zrozumiałe zdefiniowanie zadania;
- proces decyzyjny powinien być tak przygotowany, aby był transparentny, aby umożliwiał obserwowanie jego przebiegu;
- procedury zastosowane podczas przebiegu procesu decyzyjnego z udziałem społeczeństwa powinny być wiarygodne, ale też oszczędne

Powrót do Żarnowca?

4

Polska
Dziennik Bałtycki
Gdańsk
08-04-2008

Czy energia z atomu popłynie z Żarnowca?

► Rząd chce elektrowni atomowej

► Żarnowiec ponownie na celowniku

Jacek Klein

POMORZE Za pół roku ma być gotowa nowa „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”. Rząd zapisze w niej budowę elektrowni atomowej. Przygotowywany przez resort gospodarki dokument nie określa na razie lokalizacji przyszłej elektrowni, ale jedną z rozpatrywanych i jedną z najbardziej prawdopodobnych opcji jest Żarnowiec. Reaktory atomowe mogłyby zacząć dostarczać energię za ok. 15 lat.

– Do niedawna technologia nie pozwalała na ponowne wykorzystanie pozostałości po niedokończonych elektrowniach w Żarnowcu – powiedział marszałek Jan Kozłowski. – Ostatnie informacje o postępie technologicznym w energetyce mówią, że Żarnowiec może być ponownie brany pod uwagę.

Zdaniem specjalistów, jeśli elektrownia powstanie, powinna być wybudowana na Wybrzeżu.

– Najlepszą lokalizacją dla

takiej inwestycji byłoby wybrzeże morskie, dlatego że chłodzenie reaktora wodą morską jest najbardziej korzystne – mówi prof. dr hab. Stefan Chwasczewski, sekretarz naukowy Instytutu Energii Atomowej. – Nie ulega też wątpliwości, że lokalizacja elektrowni atomowej w Żarnowcu też jest najrozsądniejszym rozwiązaniem. Badania potwierdziły, że jest to bardzo dobry teren pod taką inwestycję. Dodatkowo w okolicach Jeziora Żarnowieckiego usytuowana jest elektrownia szczytowo-pompowa. Jej współpraca z atomówką byłaby bardzo korzystna.

Argumentem „za” jest także niedobór elektrowni na północy kraju. Na Pomorzu przędź czy później musi zostać zbudowana elektrownia, atomowa lub węglowa.

Moc przyszłej polskiej elektrowni atomowej szacowana jest na 2,4 tys. MW. Budowa bloku o mocy 1 tys. MW kosztuje ok. 3 mld dolarów, czyli 6 mld zł. Elektrownia kosztowałaby zatem 15 mld zł. Astronomiczne koszty mogą być poważną barierą dla planów rządu.

Kolejną barierą jest ochrona środowiska. Ekolodzy są przeciwni energetyce jądrowej. Reaktor atomowy o mocy 1 tys. MW produkuje rocznie ok. 25

ton paliwa nuklearnego.

– Są to odpady, które trzeba gdzieś składować, a bezpiecznych technologii nie ma – powiedziała Magdalena Zowistik z organizacji Greenpeace.

– W Polsce nie ma miejsca na elektrownię atomową.

Jest za to miejsce u naszych sąsiadów. Polska jest otoczona elektrowniami atomowymi. Od lat funkcjonują one

w Niemczech, Czechach, na Słowacji, Ukrainie i Litwie. W odległości 310 km od granic Polski działa 10 elektrowni jądrowych z 27 blokami, czyli reaktorami energetycznymi. Za-

ledwie 120 km od granicy znajduje się elektrownia Dukovany w Czechach, Mochowce na Słowacji oddalone są o 125 km, a Równe na Ukrainie leży 140 km od naszych granic.

Będzie atomówka?

Rząd jest bliiski podjęcia decyzji o budowie elektrowni atomowej. Jeśli wszystko pójdzie dobrze, powstanie ona za 12-15 lat. Propozycja budowy elektrowni jądrowej w Polsce znajdzie się w przygotowywanym przez Ministerstwo Gospodarki dokumencie „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”, który ma powstać jeszcze w tym półroczu. Koszt budowy takiej

elektrowni to co najmniej kilka miliardów euro. Zakładano, że może ona powstać w Żarnowcu, ale lokalizacji jeszcze nie wybrano. – Nie ma możliwości pominięcia w naszym bilansie energetycznym za kilkanaście lat energii jądrowej – mówi dyrektor Departamentu Energetyki Ministerstwa Gospodarki Zbigniew Kamieński.

(PAP)

Reaktory w Żarnowcu

Jacek Klein

Za 15 lat może popłynąć prąd z pierwszej polskiej elektrowni atomowej. Niewykluczone, że z elektrowni w Żarnowcu. Rząd stawia bowiem na energetykę jądrową. W przygotowywanej „Polityce Energetycznej Polski do 2030 roku” nie ma jeszcze wprawdzie określonej lokalizacji, ale Żarnowiec jest najważniejszą kandydaturą.

– To dobry pomysł – uważa Jan Kozłowski, pomorski marszałek. Odmienne zdania są władze gminy Krokowa, które zamierzają protestować. Protestować w obronie środowiska naturalnego będą także ekolodzy. – W Polsce nie ma miejsca dla energetyki jądrowej – uważają. – Elektrownia jest niezbędna – uważają z kolei specjaliści od energetyki.

Stanisław LATEK

Państwowa Agencja Atomistyki
ul. Krucza 36, 00-522 Warszawa

wtorek 21 października 2008
16:15

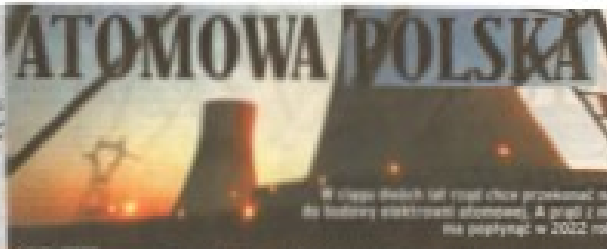
Marszałek Pomorza chce elektrowni jądrowej

Elektrownia atomowa powinna stanąć na Pomorzu.
Domaga się tego **marszałek pomorski Jan Kozłowski**,
który **napisał specjalny apel do premiera Donalda Tuska.**
**Nie wskazuje w nim konkretnej lokalizacji, ale według
specjalistów siłownię można zbudować koło Żarnowca
lub Wejcherowa.**

Marszałek używa zgrabnego sformułowania "nowoczesne technologicznie źródło energii". I apeluje, by szef rządu "zajął pozytywne stanowisko" w tej sprawie.

Atom w Wielkopolsce?

Atom znów jest pożądany

OECD: w Polsce musi być elektrownia jądrowa

Wielkopolski atom

**KIEDY ATOM
W POLSCE?**

Prąd z atomu w każdym domu

Atom koło Szczecina?

Wskazania praktyczne według polskich ekspertów

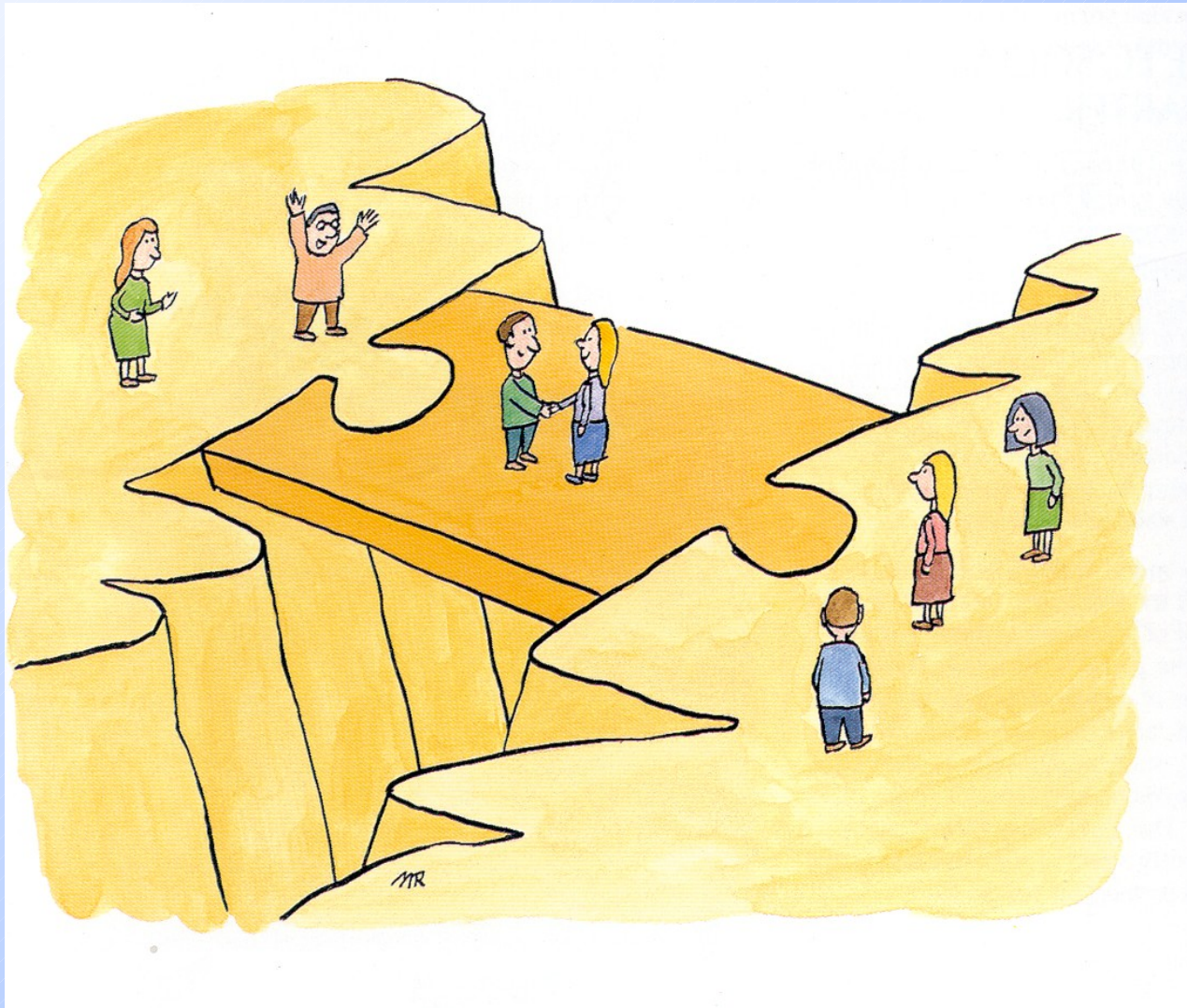
(m.in. prof. Andrzeja Kraszewskiego)

- Nie można lekceważyć obaw i argumentów przeciwników;
- Należy przeprowadzić – jak najwcześniej – szeroką, wyczerpującą akcję edukacyjną i informacyjną;
- Trzeba uczciwie mówić, gdzie jest ryzyko i co się robi, żeby je zmniejszyć;
- Inwestor powinien zaoferować mieszkańcom miejscowości sąsiadujących z elektrownią konkretne korzyści podnoszące ich jakość życia;
- Konsultacje, debaty, spory powinny być uczciwe i dotyczyć spraw konkretnych, a nie ideologicznych; w tej ostatniej kwestii porozumienie nie musi być osiągnięte – rozstrzygająca powinna być wola większości;
- Nie do przecenienia jest rola moderatora debat publicznych.

Jakie wnioski można wyciągnąć z podanych informacji?

- wzrasta rola partycypacji społecznej w podejmowaniu wszelkich decyzji inwestycyjnych;
- obecnie mniej więcej połowa Polaków skłonna jest dać przyzwolenie na rozwój energetyki jądrowej;
- większość społeczeństwa sprzeciwia się budowie elektrowni jądrowej w pobliżu miejsca zamieszkania;
- wyniki sondaży zależą od sformułowania pytań;
- jeśli polski rząd zamierza przeprowadzić kampanię informacyjną na temat programu rozwoju energetyki jądrowej to należy zastanowić się nad następującymi problemami:
 - od czego należy zacząć kampanię informacyjno - edukacyjną?
 - do jakich grup społecznych powinna być skierowana kampania?
 - jakie metody i środki powinny być stosowane?
 - jaki powinien być zakres tematyczny działań informacyjnych (techniczna, ekonomiczna, socjologiczna, eksploatacyjna, geopolityczna)?

My „za”!

A my
„przeciw”!